

GUERZ

Grœt gant Per AR YANN, var eur Maleur arruet e Quemper-Corantin,
da Sul ar Baczion.

Var ton : **Pevar Den a barrès Pluffur.**

Deoc'h-u eta, Guerc'hes Vari,
E teuan den n'em recomandi ;
D'am Eal mad a dar Speret Santel,
Da rei dign sclerigen heb appel.
Ma tisclerjign e ber amser
Ar maleur so erruet e Quemper :
Quement a glevo e c'hana
A dleffe e hoat donnet da yenia.
Clêvet oc'heus comps a valeuriou
Cals a dud drezenni ho deus souffret ar maro ;
Mæs evel quent ar c'hruella poan
E tevi e beo e creïs an tan.
An autrou Sant Loranç beniguet,
Hennes a ouffe deoc'h lavaret
Peguen cruel eo ar poanniou
Ho tevi e beo e creïs ar flammou.
Deiz evit deiz da nôs sul ar Baczion
Are-ma ha voa joaüs a galon ;
Allas ! na songe hini a ne
Evije hirroc'h an nôs evit o bue.
Prest goude an unecq eür
E voa commancet ar maleur,
E maint ho tevi e creïs an tan
Quercouls ar bras evel ar bian.
Allas ! ma bugale, emezi,
E creïs an tan red eo devi
Hep na galloud en em souten
Na caout sicour digant den.
Eur soudard e voa oc'h ober faccion
E quichen dor ar prison,
Ha pan deveus guelet an tan goal
Eo bed commancet da gryal :
An hep so cousquet dihunet,
Car ar maleur a zo presset :
Deomp da sicour ha souten ;
Mæs, allas ! n'eus quet a voyen.
Pa voant eat e penn an ty
E clefjont ar c'hlem hac ar c'hry
Gant ar yugale hac ar vamm
Ho tevi e creïs an tan flamm.
An tocqsin hac an taboulin
A sonne e Quemper-Corantin
Da avertissa ar bomperyen,
Car ar malheur a zo certen.
Dont a rezont bras a bian,
En eur gryal : dan tan, dan tan !
Hini e bed na boultrone
Ëvit mont e danger he vue.
An escop hac ar veleyen,
Ar freret hac ar scoleryen,
Tuc'hentil ha payzantet
Tout e maint oll ho redet.
Ar soudardet, ar gard national,
Tout e redont a ractal
Ma vije moyen var boës sicour
E vije obtenet dezo recour.
Ar gendarmet, an archeryen poulicz,
Ar c'homiczer a re a liçz
Da zerc'hel dour dar bomperyen
Da dauler var veïn an doën.

Allas ! ma c'halon a vaneq dign,
Va goat em goaziet a teu da frimi
Pa songean noc'h eus clevet netra
Evel ma lavarin deoc'h brema.
Pa glevas ar vamm e bugaligou
O crial e creïs ar flammou,
A rea muyoc'h a boan dezi
Ëvit ma rea an-tan eus e devi.
Credet hardiz va foanniou zo bras,
Ar c'hieq var va æsquern zo dija poas,
Ha c'hoas e carfen am be da souffri
Poanniou va bugale gant va hini.
E map oaged a drivac'h vloa
Gant eur gourach eus ar vrassa
En nem laosq dan traon eus an eill estach ;
Credit e hesquernigou a stracas.
Eur c'hostez anezan a voa grillat
Hac e galon a voa mantret,
C'hoaz e save en e zao he-unan
En eur goulen : Pe-leac'h e ma va mamm ?
Dan hospital e voe douguet
En trista stad ma alfec'h da velet,
Un tu a nezan grillat gant an tan
Hac e galon mantret gant ar boan.
Diou verc'h e devoa ho servichi
Pa voa annoncet dezo ar maleur cri,
Ma lavare an eil hac e ben anezo ;
Me garfe' vent o vont en douar ganto.
A-dalecq an eür eus a vrema
Belec an eür diveza,
Pa teuyo din sonch eus ho maro,
Va daoulagad a ranco seuyha daëro.
Ho æsquernigou a zo dastumet
Nemed ar re zo bed luduet ;
Lacqueat e zint ho fevar er memes goëst
Ha casset dar veret assambles.
Eur pobl dud a voa en ho enterramand,
Qen bourc'hissyen qen payzand ;
Ho c'halonou tout a sesye
Hac an dour gant ho diou jodt a rede.
Me ho suppli, ô va Jesus !
D'ober outo eur zel truësus ;
Prezervit a nezo eus tan ar purgatoar
Pa zint deved e beo var an douar.
An nep zo bed quiriëcq
Eus ar maleur a zo erruet.
A voa cousquet er marchosi
Pa zeuas an tan den difuni.
Sortyet e bet e secret
Pes a zo caus ma ze punisset,
E lec'h beza dihunet tud an ty
A ranc ober e-hunan e sorty.
Avoalc'h em beus deoc'h lavaret
Ëvit ar blijadur o peus eus ma c'hlevet ;
Monet a ran da finissa
Dre eur maleur ar c'hruella.
An deiz varlerc'h, e parres Plomeur,
A zo arruet ar memes maleur
Gant un den privet a sclerigen ;
Silaouet tout guytibunen.

Renan Caoudal en e vele
 A goeze an tan var e c'horre,
 Hac evit songeal en em sicour
 E tiredas da doull an nor.
 Allas ! an nor a voa alc'hoët
 Sortial er mes ne alle quet,
 Bale e lec'h mar care dre an ty,
 An tan a voa bepret eus en devi.
 En toul an nor e ma bed couet
 Hac eno e zeo bed chomet,
 Ha pa voar deüt da seval anezan
 E couëze e entraillou deoutan.
 E æsquern a zo bet destumet
 Nemed eur vrec'h dezan ne quet bed cavet ;

Hounnes zo bet luduet quicq hac æsquern,
 Oh ! crissa maro eta, christenien.

Cetu eur meleour aman ;
 Ma breur, ma c'hoar, sellomp ennan,
 Da lâret eo ; redoublomp hor pedennou
 Ma pellaï diouzomp ar goal blanedennou.

Quement a glevo ar guers-man
 A dleffe lavaret da neuheudtan
 Bep a *Bater* a bep a *Ave*
 E delivranç deus ho ene.

O va Jesus ! me o suppli,
 Bezit eta truhez ouzomny :
 Recevet ac'hanomp en ho gloar
 Pa ezaïmp quit divar an douar.

RECIT

*Composet a nevez var sujet ar Maleurus an eus tennet var ar Grucifi,
 en departamant a l'Oorn.*

VAR UN TON TRIST.

BRETONET, me ho supli, tostait da glevet
 Ur recit deus un exempl a nevez arruet,
 Mar be madeles Doue rei din ar sclerigen,
 Emeus c'hoant da disclerian en toues ar gristenien.

Un den a religion a glevo quement-ma,
 E oat hac e oaziou a deüou da grenna ;
 Ma unan eo troublet ma speret en entier
 O clasq dibab er fæçoun da rei da intent scler.

En heisvet devez voar nuguent a vis gouelen,
 Er blaves c'huec'h var nugent, c'helaouet, cristenien,
 E voa en daou den maleurus gant a hent e vonet
 Evit ober ur veach o devoa prometet.

Unan deus an daou den-mâ a voa ur chasseur,
 Hac a beai an droit chasse da vale e gartier,
 Hac a dougue e fusilh partout elec'h ma hai
 Dre ma voa bet surprénet er c'hoat gant lonet goue.

Hac o tonet da dremen ur c'halvar a nevez
 Savet en tal ur veret en fin ur jubile,
 Hac a doug er figurieu deus ar bassion
 En eus souffret on Salver da bean on rançon.

Unan a nes a denna se doc divar e ben
 Evit ober e dever evel ar gristenien,
 Da saludi ar Salver santel a biniguet
 Abalamour den imaich a voel crucifiet.

Distrai res ar maleurus pa voeles quement-mâ ;
 Dre ur gos injurius a c'houlènes outân :
 Da betra tenes da doc, eme, den ingrat,
 Te sonch dit bea salvet o saludi un tam coat ?

— Guelet a ran dirason da vestr a ma hini
 Laqueet dre hon fec'hejou ebars er grucifi,
 Ha pe deüio don guervel on ret aparissant
 A rentan cont d'ar barner pa sonjomp nebeutan.

— Arret a me a discoueu dit en un instant
 A pe fel dit lavaret eo cren a puissant,
 Brassoc'h mestr e hon evitan pa man er grucifi,
 Me he disquenno dan douar hep donet d'e bidi.

Sevel e ra e fusilh hac eneus-an tennet
 Voar en imaich adorabl eus ar Christ biniguet,
 Ha dre an toul en eus gret e strinquas er goat
 Quen e he bet abimet bijas ar miserabl.

Dre ar boize deus an torfet e deus bet cometet
 E tigores an douar hac en eneus-an lonquet
 Dre bermission Doue betec e diou gasel
 Ma voe rentet en ur stat pitoyabl a cruel.

E gamarat pa velas quement-mâ
 A dap croc en e divrec'h evit essa e denna,
 Misericord e crias a ma voa estonet
 Ha ma hes d'ar presbyter evel un den egaret.

Supplia a ra ar c'hure da dont gantân an ent
 Hac e tenont assambles da visitan an exempl ;
 Fatiquen ra er belec pan o eus guelet ar goat
 O tond deus ar grucifi eus an den miserabl.

Er spaç deus a bemp devez eo bet er plaç-ze :
 Na neus den evit compren ar poaniou a soufre
 Dre bermission Doue dalc'het en e brison
 Quen a deu an autrou'n Escop hac e brocession.

Ar c'hure, an den-ma a bartias en quen
 D'ober declaration en ur memes amser
 Dirac an autrou'n Escop hac en oll sujetet,
 Hac o lenn o josteni e voan oll estonet,

Ar sul vintin e pignas an autrou'n Escop
 Er gador a guirionez evit avertissan ar bobl
 Da donet d'e accompli gant e brocession,
 Ma teugent d'ar plaç santel gant guir devotion.

Pa voa ar bobl d'an daoulin dirac ar groas santel
 Dre bermission Doue e aparisses daou Ell,
 A gante pobl a venvec da d'orlan an douar
 Evit rei e liberte d'ar paour quer criminal.

Douguet eo d'an ilis d'assistan en oferen
 A celebre an Escop hac e oll veleyen
 Da drugarecât Doue hac on Mam biniguet
 Deus ur c'hraç quen admirabl o deus dezi accordet.

A c'hane a voa transportet gant e vam hac e dat
 Da finissan e vuez en ur stad pitoyabl,
 Mut, bouzard hac innoçant a rent e isely
 Hep galout en em zicour a hini mui quiny.

Pevar devez var nuguent eo bet en voele
 O souffr poan a pinigen quen rentan e ene :
 Goulenomp oll a galon ma vezo recevet
 Gant Jesus hac ar Verc'hes e pales an Dreindet.

An den-mâ a oa oaget deus ur bla var nuguent,
 A barres Sant-Yan ar C'hoat, evit rei da entent,
 En departamant a l'Orn ; selanet, cristenien,
 Un exempl considerabl a spontus da gompren.